

PLA DE MESURES ANTIFRAU I D'INTEGRITAT EN LA GESTIÓ DE LA FUNDACIÓ CENTRE TECNOLÒGIC DE TELECOMUNICACIONS DE CATALUNYA VINCULADA A L'EXECUCIÓ D'ACTUACIONS FINANÇADES PELS FONS DEL MECANISME DE RECUPERACIÓ I RESILIÈNCIA

Centre Tecnològic de Telecomunicacions de Catalunya

1. Introducció i objectius del Pla de mesures antifrau en l'execució d'actuacions finançades pels fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència a la Fundació Centre Tecnològic de Telecomunicacions de Catalunya

El 21 de juliol de 2020 el Consell Europeu va aprovar la creació del programa Next Generation EU per estimular la recuperació econòmica i la reparació dels danys causats per la pandèmia de la COVID-19 i construir l'Europa de la nova generació, impulsant la transició ecològica, digital i resilient dels països membres de la Unió Europea. Aquest programa està dotat amb un pressupost de 750.000 milions d'euros que complementa el marc financer plurianual 2021-2027.

El programa va contemplar la constitució de dos instruments financers:

- El Mecanisme Europeu de Recuperació i Resiliència (MRR) n'és la peça central. Dotat amb 672.500 milions d'euros per realitzar reformes i inversions públiques, el MRR facilita transferències directes (no reemborsables) i préstecs als estats membres, vinculats a la consecució de resultats.
- L'ajuda a la Recuperació per a la cohesió i els territoris d'Europa (REACT-UE) és l'altra iniciativa, dotada amb 47.500 milions de euros, que continua i amplia les mesures de resposta i reparació de la crisi, i s'executa a través del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER), el Fons Social Europeu (FSE) i el Fons d'Ajuda Europea per a les Persones més Desafavorides (FEAD).

El Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR), d'acord amb el principi de bona gestió financera, imposa l'establiment de mesures de prevenció, detecció i correcció dels conflictes d'interès, la corrupció i el frau en la utilització dels fons atorgats.

Amb la finalitat d'assolir un sistema de gestió que faciliti la tramitació eficaç de les sol·licituds de desemborsament als serveis de la Comissió Europea, s'ha aprovat l'Ordre ministerial HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR), que en el seu article 6 estableix que *"tota entitat, decisora o executora que participi en l'execució de les mesures del PRTR haurà de disposar d'un pla de mesures antifrau que li permeti garantir i declarar que, en el seu àmbit d'actuació, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès"*. Aquesta Ordre estableix tres actuacions obligatòries dins d'aquests plans: l'avaluació del risc de frau, l'emplenament de la declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI) i la disponibilitat d'un procediment per abordar els conflictes d'interès.

Així, i en compliment del mandat esmentat, s'aprova aquest Pla, que té per objecte definir les principals accions que cal adoptar per evitar el mal ús o el frau dels recursos financers del PRTR i, d'aquesta forma prevenir, detectar i establir mesures correctores perquè els recursos financers procedents de la Unió Europea no es malgastin i compleixin amb les finalitats per les quals estan

assignats.

Aquest Pla es configura com un instrument de planificació viu i flexible, en el sentit que es podrà anar modificant a mesura que es puguin dictar instruccions, normativa o guies per elaborar aquests plans de mesures antifrau, i també pretén estar en contínua revisió en relació amb cadascuna de les actuacions plantejades en la lluita contra el frau per perfeccionar-les.

Supletòriament a l'aplicació del present Pla, donada la condició de fundació del seu sector públic, serà d'aplicació el Pla de l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

No obstant això, les entitats a què fa referència el paràgraf anterior poden fer servir els sistemes propis de control del frau, sempre que donin compliment a l'article 6 de l'Ordre HFP/1030/2021 i, en tot cas, el Pla de la Generalitat serà supletori.

El Pla té l'estructura de les mesures que l'article 6 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 desembre determina, al voltant de les quatre àrees clau del denominat cicle antifrau: prevenció, detecció, correcció i persecució, i serà d'aplicació a les actuacions que dugui a terme el CTTC per a l'execució dels fons del MRR, dins de les obligacions establertes al PRTR.

2. Mecanismes de prevenció

2.1. Declaració, al més alt nivell, de compromís del CTTC de lluita contra el frau en l'execució dels fons MRR

El CTTC es compromet al compliment de les normes jurídiques i ètiques, adherint-se als principis d'integritat, objectivitat, rendició de comptes i honradesa en l'exercici de les seves funcions.

En aquest sentit, el personal al seu servei ha de vetllar pels interessos generals, amb subjecció i observança de la Constitució, de l'Estatut o de la resta de l'ordenament jurídic, i actuar d'acord amb els principis d'objectivitat, integritat, neutralitat, responsabilitat, imparcialitat, confidencialitat, dedicació al servei públic, transparència, exemplaritat, austeritat, accessibilitat, eficàcia, honradesa, promoció de l'entorn cultural i mediambiental, i respecte a la igualtat entre dones i homes.

D'aquesta manera, resulta d'aplicació al CTTC i al personal directiu al seu servei l'Acord GOV/82/2016, de 21 de juny, del Govern de la Generalitat que va aprovar el Codi de conducta dels alts càrrecs i personal directiu de l'Administració de la Generalitat i de les entitats del seu sector públic. El Codi afegeix principis d'actuació i conducta per adequar-ne el contingut a la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern; i al Decret 171/2015, de 28 de juliol, sobre el Registre de grups d'interès de l'Administració de la Generalitat i del seu sector públic, així com per regular amb més precisió alguns aspectes clau per garantir la integritat pública, com ara l'ús eficient dels recursos públics i els conflictes d'interès.

Juntament amb aquest Codi de conducta dels alts càrrecs i personal directiu de l'Administració de la Generalitat i de les entitats del seu sector públic, els alts càrrecs i personal directiu del CTTC es comprometen, entre altres coses a:

- Actuar amb integritat i honestedat en el desenvolupament de la seva activitat i en les seves relacions amb les autoritats, els càrrecs electes i la resta d'empleats públics i no dur a terme cap activitat que pugui ser qualificada com a corrupta, deshonest o il·legal.
- Explicitar els valors i principis del servei públic, difondre'ls i impulsar-ne la seva aplicació en l'actuació pública; promoure la lliure concurrència i la prevenció del frau en la contractació pública de la Generalitat i del seu sector públic; dissenyar i implementar una estratègia de lluita contra el frau i la corrupció i d'enfortiment de la integritat, que incorpori i integri els projectes i actuacions previstes en aquests àmbits a l'Administració de la Generalitat i entitats del seu sector públic; impulsar la professionalització de la gestió ètica i generar espais de col·laboració, en l'àmbit de l'Administració de la Generalitat i entitats del seu sector públic, per assentar la cultura de l'ètica pública i millorar la regulació dels grups d'interès i promoure el control de l'activitat d'influència.

Juntament amb el Codi de conducta dels alts càrrecs i personal directiu de l'Administració de la Generalitat i de les entitats del seu sector públic, resulta d'aplicació al personal directiu del CTTC el Codi de conducta dels centres CERCA, norma que estableix per al personal directiu dels centres de recerca un conjunt de principis de conducta vinculats a l'honestedat i transparència, a l'accés obert de dades, al compromís de responsabilitat i bones pràctiques i a evitar conflictes d'interès en la contractació pública.

En el desenvolupament de la seva activitat, el personal del CTTC queda subjecte al Codi ètic del servei públic, aprovat per l'Acord GOV/164/2021, de 26 d'octubre, d'adopció del Codi ètic del servei públic de Catalunya per part del Govern de la Generalitat i l'Administració de la Generalitat i les entitats del seu sector públic.

El Codi ètic del servei públic de Catalunya constitueix un marc ètic comú tant per al conjunt de persones que treballen a les administracions i els seus sectors públics respectius, com per les que treballen en organitzacions privades i entitats que fan efectius serveis públics per compte de les administracions, sense perjudici de quina sigui la seva posició, condició o règim jurídic de vinculació. L'objectiu principal del Codi és orientar l'actuació dels servidors i servidores públics des de la clau dels valors, reforçant d'aquesta manera la integritat de llur actuació i contribuint així a impulsar la millora del servei públic, la millora de la qualitat democràtica, i la recuperació de la confiança de la ciutadania en les seves institucions.

2.2. Autoavaluació de riscos en l'execució dels fons MRR a l'àmbit del CTTC

Per poder dissenyar mesures antifrau proporcionades i eficaces, ha estat necessària l'avaluació del risc de frau en els processos clau de l'execució del PRTR, que serà objecte de revisió periòdica de conformitat amb el que estableix l'apartat 3 d'aquest Pla.

Aquesta actuació, que està orientada a la detecció de condicions que poden indicar l'existència d'incentius, pressions o possibilitats que les persones es vegin implicades en frau o altres irregularitats, es configura com una actuació obligatòria per a aquesta entitat a l'article 6.5.c) de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre.

En execució d'aquesta obligació, el CTTC ha procedit a la realització de l'auto diagnòstic del seu risc. La identificació dels riscos i la seva avaluació s'ha realitzat des d'un punt de vista transversal, és a dir, tenint en consideració les diferents fases que integren els diferents processos de risc analitzats, però sense obviar el grau d'intervenció i responsabilitat de cada Àrea i professional en les diferents fases procedimentals.

A continuació, s'analitzen les diferents tipologies de risc en atenció a les fases genèriques dels processos i els factors d'influència en dites àrees de risc, a partir de les quals en els apartats següents s'identificaran propostes d'actuació i millora que, més endavant, configuraran el conjunt de mesures antifrau.

2.2.1. Fase d'identificació dels procediments susceptibles de risc

Tenint en compte quin és l'objectiu de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, els principals processos de risc per al disseny i la implementació d'un PMA són els següents:

- Procés 1: compra pública.
- Procés 2: transparència i retiment de compres.
- Procés 3: subvencions i ajuts.
- Procés 4: selecció de personal.

2.2.2. Fase de quantificació dels procediments susceptibles de risc

Un cop identificats els procediments susceptibles de risc, es procedeix a quantificar-los mitjançant dues fases:

- Fase 1. Determinació del risc inherent: el risc que existeix de manera prèvia a l'activació de mecanismes de control per combatre les situacions de risc.
- Fase 2. Determinació del risc residual: el risc que queda després d'operativitzar els controls i les diverses mesures de reducció del risc.

A continuació s'explica com es calcula el risc inherent i el risc residual:

Fase 1. Determinació del risc inherent

Aquesta fase es basa en una doble perspectiva. Per una banda, en la probabilitat d'ocurrència del risc i, per l'altra, en l'impacte sobre els objectius de l'organització en cas de materialització del risc.

La graduació d'ambdues variables permet calcular el grau de risc inherent. Les accions preventives de l'organització hauran de prioritzar els procediments que presenten un risc inherent més elevat.

Probabilitat d'ocurrència

És l'oportunitat d'ocurrència d'un esdeveniment de risc dins de tots els casos possibles. Es mesura segons la freqüència (nombre de vegades que s'ha presentat el risc en un període determinat) o per la factibilitat (factors interns o externs que poden determinar que el risc es presenti). Les probabilitats d'ocurrència de cada esdeveniment es classifiquen en cinc nivells, i s'assigna una puntuació a cada nivell, des d'1 punt a la probabilitat més baixa i 5 a la més alta:

- **Molt baixa (risc de caràcter extraordinari):** observat únicament en circumstàncies excepcionals. No presència en els últims cinc anys. 1 punt.
- **Baixa (risc improbable):** pot tenir lloc. Ha estat observat una únicavegada els últims cinc anys. 2 punts.
- **Mitjana (risc moderat):** encara infreqüent. És observat, almenys, una vegada cada dos anys. 3 punts.
- **Alta (risc probable):** forma part del paisatge del que es considera “esperable”. S’observa, almenys, una vegada l’any. 4 punts.
- **Molt alta (risc constant o molt probable):** la seva presència és una constant. Esdevé més d’una vegada l’any. 5 punts.

Impacte sobre els objectius en cas de materialització del risc

Es tracta de copsar l’impacte sobre els objectius tenint en compte les conseqüències per a l’entitat en cas que el risc es materialitzi. Tal com es fa per a la probabilitat d’ocurrència, també compta amb un sistema de puntuació depenent de si la gravetat de les conseqüències és alta (3 punts), mitjana (2 punts) o baixa (1 punt). En concret, la graduació de la gravetat correspon al següent:

- **Gravetat alta.** Indici d’infraccions penals o administratives greus que ocasionen danys patrimonials o de reputació significatius a la institució, incompliment d’objectius estratègics que afecten la imatge institucional o la prestació dels serveis.
- **Gravetat mitjana.** Indici d’infraccions penals o administratives menys greus amb impacte moderat en la imatge de la institució, altres incompliments de normes administratives, ús irregular en la utilització de mitjans públics sense danys significatius al patrimoni.
- **Gravetat baixa.** Incompliment d’objectius operatius, irregularitats administratives que no suposin incompliments normatius ni afectació al patrimoni.

Per facilitar l’assignació d’aquesta puntuació s’aconsella diligenciar el format següent:

Taula 1. Determinació de la gravetat de les conseqüències per als objectius

Si el risc de corrupció es materialitza podria	Sí	No
Afectar el compliment de metes i objectius de l’entitat?		
Afectar la generació dels productes o la prestació de serveis per part de l’entitat?		
Donar lloc al detriment de qualitat de vida de la comunitat per la pèrdua del bé o serveis o els recursos públics?		
Generar pèrdua de confiança de l’entitat, afectant-ne la reputació?		

Si el risc de corrupció es materialitza podria	Sí	No
Generar pèrdua de recursos econòmics?		
Generar pèrdua d’informació de l’entitat?		

Generar intervenció dels òrgans de control extern, de la Fiscalia, l'Agència de Protecció de Dades, l'Oficina Anticorrupció, la Sindicatura de Comptes, o un altre ens?		
Donar lloc a processos sancionadors o disciplinaris?		
Donar lloc a processos penals?		

Un cop contestades aquestes preguntes, es fa un recompte del nombre de respostes i se segueix la regla numèrica següent a través de la qual s'assigna també una puntuació:

- Si es respon afirmativament entre 1 i 3 preguntes, l'impacte es preveu baix. 1 punt.
- Si es respon afirmativament entre 4 i 6 preguntes, l'impacte es preveu mitjà. 2 punts.
- Si es respon afirmativament entre 7 i 9 preguntes, l'impacte es preveu alt. 3 punts.

Matriu del risc inherent

Per poder trobar el risc inherent, cal multiplicar la puntuació obtinguda en la probabilitat per la puntuació obtinguda en l'impacte. El resultat serà un nombre de l'1 al 15 i se situarà en la taula següent, esbrinant si es tracta d'un risc inherent baix, mitjà o alt.

Taula 2. Matriu del risc inherent

Probabilitat (X) Impacte (Y)	Molt baixa	Baixa	Mitja	Alta	Molt alta
Baix	1	2	3	4	5
Mitjà	2	4	6	8	10
Alt	3	6	9	12	15

- **Verd** = Risc baix (puntuació final de l'1 al 3)
- **Groc** = Risc mitjà (puntuació final del 4 al 8)
- **Vermell** = Risc alt (puntuació final del 9 al 15)

Exemple il·lustratiu:

- **Probabilitat:** el risc X és observat, almenys, una vegada cada dos anys. Es tractaria d'una probabilitat moderada, per tant, tindria una puntuació de 3.
- **Impacte:** recompte de respostes: 4 sí, 5 no. Per tant, puntuació 2.

Total: probabilitat (3) * impacte (2) = 6

El risc "X" es tractaria d'un risc inherent mitjà, ja que 6 es troba en la franja groga, franja que comprèn les puntuacions entre el 4 i el 8.

Una vegada calculat el risc inherent ens serviria per tenir un mapa de quins procediments són més susceptibles de risc i quins ho són menys. Així, ens serviria per prioritzar on posem un especial focus o més recursos per tal de gestionar els riscos de l'organització.

Fase 2. Determinació del risc residual

La fase següent és la determinació del risc residual, és a dir, depurar el risc "brut" amb els controls

que existeixen o que pot incorporar l'entitat per reduir els efectes dels riscos originals. Aquesta etapa requereix conèixer profundament els mecanismes de control existents.

Així doncs, per cada risc inherent cal determinar quins mecanismes de control es poden activar i classificar-los en funció de diversos paràmetres.

Segons la seva naturalesa, poden ser:

- Preventius: té per objecte eliminar el risc abans de la seva ocurrència. És a dir, actuen com incentius negatius (o desincentius). El mecanisme és previ al comportament corrupte. Permeten reduir en major mesura els riscos inherents.
- Detectius: té per objecte conèixer el risc en el moment en què s'esdevenen. Són equiparables a sistemes d'alerta prèvia. El mecanisme és simultani al comportament corrupte.
- Correctius: té per objecte restablir la normalitat de l'activitat una vegada que el risc de corrupció s'ha activat i ha alterat el funcionament normal dels esdeveniments. El mecanisme és posterior al comportament corrupte. Permeten reduir en menor mesura els riscos inherents (per exemple, auditories financeres o de compliment).

Segons la seva freqüència, poden ser:

- Diaris: hi ha establerta una periodicitat en la realització dels controls.
- Ocasional: es realitzen de forma esporàdica.

Segons la documentació dels controls, poden ser:

- Documentats de forma escrita.
- No documentats de forma escrita.

La documentació dels controls es refereix al fet que es troben o no recollits en guies o manuals que estableixin quins són els processos a seguir davant de riscos de corrupció, amb quina freqüència s'executen i si s'atribueixen a determinats responsables de dur-los a terme. Segons la seva automatització, poden ser:

- Manuals: requereixen del concurs de funcionaris (persones) per ser activats. L'ús d'autoritacions via signatures manuscrites o digitals, la utilització d'arxius físics, la realització de revisions i els controls rutinaris de seguretat són exemple d'això.
- Automàtics: apliquen eines tecnològiques (com programaris o aplicacions) que han estat dissenyades per a la prevenció, detecció o correcció de riscos de corrupció. No hi intervé una persona.

A cadascun del tipus de control existent cal assignar-li una ponderació per calcular el risc residual, de manera que els millors controls possibles redueixin al màxim el nivell de risc residual i la resta de controls el redueixen en menor proporció. L'Oficina contra la Corrupció de les Illes Balears proposa les ponderacions següents:

Naturalesa:

- Preventiu: 0,1

- Detectiu: 0,2
- Correctiu: 0,3

Freqüència:

- Periòdic: 0,1
- Ocasional: 0,2

Documentat:

- Documentat: 0,2
- No documentat: 0,3

Automatització:

- Automàtic: 0,1
- Manual: 0,2

Continuant amb l'exemple il·lustratiu utilitzat anteriorment, en què el risc residual era de 6 (risc mitjà), ja que tenia un risc de probabilitat 3 i un risc d'impacte 2 ($3 \cdot 2 = 6$). Posem per cas que, per al procediment susceptible de risc X, que estem utilitzant d'exemple, hi ha el màxim nivell de control (naturalesa preventiva, freqüència periòdica, documentat, automàtic). La suma de totes les ponderacions de màxim nivell de control seria de 0,5 ($0,1 + 0,1 + 0,2 + 0,1$). Aquest 0,5 s'ha d'aplicar als nombres de la matriu anterior, multiplicant per 0,5 tots els seus nombres.

La matriu, per tant, ens quedaria de la forma següent:

Taula 3. Càlcul i matriu del risc residual

Probabilitat (X) Impacte (Y)	Molt baixa	Baixa	Mitjana	Alta	Molt alta
Baix	0,5	1	1,5	2	2,5
Mitjà	1	2	3	4	5
Alt	1,5	3	4,5	6	7,5

Tot seguit, aplicariem la ponderació als resultats obtinguts en calcular el risc de probabilitat i d'impacte del risc inherent. Seguint l'exemple que hem estat utilitzant, en el qual el risc residual era de 6 (degut a una probabilitat de 3 i un impacte de 2), obtindríem el resultat següent:

- Risc de probabilitat: $3 \cdot 0,5 = 1,5$
- Risc d'impacte: $2 \cdot 0,5 = 1$
- Total: $1,5 \cdot 1 = 1,5$

Per a la matriu de risc residual, es continua utilitzant la mateixa classificació de risc baix, mitjà o alt:

- **Verd** = risc baix (puntuació final de l'1 al 3)
- **Groc** = risc mitjà (puntuació final del 4 al 8)

- **Vermell** = risc alt (puntuació final del 9 al 15)

Basats en la matriu de risc inherent, el risc residual d'aquest exemple seria baix, ja que una puntuació d'1,5 se situa en una puntuació final de l'1 al 3.

En conclusió, seguint l'exemple, el procediment susceptible de risc X tindria un risc inherent mitjà, mentre que, un cop aplicats els mecanismes de control, el risc residual resultant seria baix. Això ens fa veure que els mecanismes de control aplicats en el procediment susceptibles de risc X ja són adequats i que, per tant, no caldria revisar-los.

2.2.3. Fase de tractament del risc

En línia amb el que ja exposàvem en la conclusió de l'apartat anterior, una vegada avaluats els procediments susceptibles de risc, l'entitat ha de determinar com tractarà els procediments, segons el resultat obtingut en la matriu de risc residual. Es proposa el següent:

- **La categoria de risc alt** (color vermell, puntuació de 9 a 15), en la qual el nivell de risc es considera intolerable independentment del benefici obtingut de l'activitat i en el qual el tractament de risc és essencial.
- **La categoria de risc mitjà** (color groc, puntuació de 4 a 8), en la qual es tenen en compte els costos i beneficis de prendre alguna mesura.
- **La categoria de risc baix** (color verd, puntuació de 1 a 3), en la qual el nivell de risc es considera insignificant o mínim (baix impacte i baixa probabilitat) tenint en compte els controls existents, i en el qual no es preveu cap tractament.

2.3. Mapa de riscos simplificat

Tal com hem assenyalat prèviament, els riscos detectats que es recullen en aquesta metodologia són únicament aquells procediments susceptibles de risc transversals, aplicables a qualsevol unitat o departament del CTTC.

En general, observem que dels 8 processos susceptibles de risc detectats, 2 són de risc mitjà i 6 de risc baix. No obstant això, un cop aplicats els mecanismes de control existents, tots els riscos disminueixen notablement, i se n'obtenen 8 de risc baix.

Taula 4. Mapa de riscos simplificat

Procés/Assumpte susceptible de risc	Factors potenciadors/perpetuadors	Risc inherent	Mecanismes de control existents	Risc residual
1. Procediment de contractació menor	Necessitat a cobrir a curt termini, incompatible amb la dilatació que comporta un procediment de contractació oberta	Risc Mitjà Baix	1) El circuit del CTTC 2) Informe de la Unitat responsable i de la financera 3) Publicitat dels	Baix

			contractes menors	
2. Selecció d'adjudicatari en processos de contractació pública	Existència d'experiències prèvies favorables o desfavorables amb algunes empreses licitadores	Mig	Expedient de contractació: Tramitació reglada via els models de plecs de la Junta de Contractació o del MINECO	Baix
3. Preparar contractes que limitin indegudament la concurrència o la lliure competència	Dissenyar plecs que afavoreixin o perjudiquin determinats operadors econòmics coneguts (tot vulnerant els principis de no discriminació, igualtat de tracte, concurrència i de salvaguarda de la lliure competència) amb la tria de determinats elements dels plecs.	Mig	Preparació de les prescripcions tècniques i de solvència tenint en compte l'accés de licitadors. Elaboració d'un informe justificatiu en cas que es presenti un sol licitador.	Baix
4. Externalització de l'elaboració d'estudis, dictàmens i de la contractació de serveis d'assessorament	Manca de recursos interns per generar aquests estudis i dictàmens / coneixement especialitzat	Risc Mitjà Baix	Tramitació reglada, amb revisió de criteris i validació prèvia i posterior a l'execució del contracte	Baix
5. Modificar injustificadament els contractes	Aprovar modificacions que afectin al contingut essencial del contracte: que alterin l'objecte i import global; que canviïn l'equilibri del contracte en benefici de l'empresa contractista; que introdueixin condicions que haurien permès la selecció de candidats diferents o la selecció d'un adjudicatari diferents en fase de licitació,	Risc Mitjà Baix	Informe tècnic avaluant i exposant la necessitat de modificació. Informe jurídic avaluant l'adequació a dret de la modificació proposada, analitzant detalladament el compliment dels requisits legals.	Baix

	etc.			
6. Selecció de personal temporal	Coneixença prèvia amb algunes de les persones candidates	Risc Mitjà Baix	1) Cribratge curricular 2) Participació de RH en les entrevistes	Baix
7. Contractació de personal temporal a través de la figura de reforç	Dificultat per contractar personal tècnic estructural, ja sigui per motius normatius o pressupostaris	Risc Mitjà Baix	1) Justificació prèvia a la contractació per verificar que existeixen raons i motius temporals 2) Seguiment temporal de la continuïtat de la necessitat, de forma que es pugui preveure decisions envers la contractació amb temps de reacció suficient.	Baix
8. Recepció i/o acceptació d'obsequis o invitacions	N/A	Risc Mitjà Baix	Codi de conducta dels alts càrrecs i personal directiu. Publicitat dels obsequis o invitacions que amb caràcter extraordinari (usos habituals, socials i de cortesia) puguin ser rebuts.	Baix

2.4. Mesures de control de risc

Tal com indicàvem a l'apartat anterior, s'observa que tots els procediments susceptibles de risc disminueixen el grau de risc un cop aplicades les mesures de control.

Així doncs, veiem que la majoria de procediments susceptibles de risc tenen un o més d'un

mecanisme de control que, segons la metodologia emprada, resulten efectius per a la reducció del risc.

2.5. El Codi ètic i la política d'obsequis

2.5.1 Codi ètic

Entre les mesures destinades a prevenir el frau, hi ha la divulgació dels codis ètics i de conducta aplicables al personal de la Generalitat de Catalunya i del seu sector públic, que constitueix una eina primordial per difondre els valors, els deures i les pautes de conducta en matèria de frau, ja que recull els principis que han de servir de guia i regir l'activitat del personal empleat públic.

Els codis ètics i els codis de conducta són elements centrals de tot sistema d'integritat. Serveixen per construir un marc ètic comú per al conjunt de persones que treballen en aquesta organització, sense perjudici de la posició, condició o règim jurídic de vinculació. Els codis ètics detallen valors que inspiren les persones, tenen una funció orientadora, mentre que els codis de conducta són regles que imposen obligacions concretes.

Mitjançant l'Acord GOV/82/2016, de 21 de juny es va aprovar el Codi de conducta dels alts càrrecs i personal directiu de l'Administració de la Generalitat i de les entitats del seu sector públic, que conté principis d'actuació i conducta per adequar-ne el contingut a la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern; i al Decret 171/2015, de 28 de juliol, sobre el Registre de grups d'interès de l'Administració de la Generalitat i del seu sector públic, així com per regular amb més precisió alguns aspectes clau per garantir la integritat pública, com ara l'ús eficient dels recursos públics i els conflictes d'interès.

Així mateix, s'han establert diferents mesures complementàries al Codi de conducta, a fi de garantir-ne l'aplicació adequada i de disposar d'un sistema d'integritat pública dins l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic. Per tant, per mitjà d'aquest Acord GOV/82/2016 s'aprovà:

- El Codi de conducta (annex 1 de l'Acord) dels alts càrrecs i personal directiu de l'Administració de la Generalitat i de les entitats del seu sector públic.
- Un model de document d'adhesió al contingut del Codi de conducta (annex 2 de l'Acord) dels alts càrrecs i personal directiu de l'Administració de la Generalitat i de les entitats del seu sector públic. (annex 2.2 d'aquest Pla).
- Dur a terme les accions de difusió i informació del Codi de conducta a la ciutadania, als empleats públics i als alts càrrecs i personal directiu.
- Incorporar formació per a alts càrrecs i personal directiu en matèria d'ètica per part de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya.
- La creació del Comitè Assessor d'Ètica Pública, i l'assignació de funcions.
- El protocol d'actuació per a l'aplicació adequada de la normativa reguladora dels grups d'interès

Juntament amb l'anterior, el personal directiu del CTTC es troba subjecte al Codi de conducta dels centres CERCA, qui imposa principis i procediments als efectes de garantir una conducta ètica en el desenvolupament dels càrrecs.

D'altra banda, el Codi ètic del servei públic de Catalunya s'ha aprovat per mitjà de l'Acord GOV/164/2021, de 26 d'octubre, d'adopció del Codi ètic del servei públic de Catalunya per part del Govern de la Generalitat i l'Administració de la Generalitat i les entitats del seu sector públic.

Atès que el CTTC forma part del sector públic de la Generalitat, als alts càrrecs i personal directius els hi resulten d'aplicació els codis i normes esmentats en els paràgrafs anteriors.

Pel que fa a l'àmbit de la contractació pública, es disposa de la Instrucció 1/2019 sobre la clàusula ètica en la contractació pública. Aquesta Instrucció s'ha d'aplicar a totes les contractacions dels departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i el seu sector públic. I, també, del Codi de principis i conductes recomanables en la contractació pública supervisat per la Comissió d'Ètica en la Contractació Pública.

Per tant, les persones que exerceixin tasques de gestió, seguiment i/o control que participen en l'execució de les mesures del PRTR per part del CTTC han de parar especial atenció al compliment dels codis esmentats, que seran d'aplicació per a la resolució de dilemes ètics i dubtes d'interpretació en relació amb els fons MRR, així com en les diferents actuacions del procediment de gestió de projectes finançats amb fons del MRR:

1. S'ha de complir amb rigor la legislació de la Unió Europea, nacional i/o autonòmica aplicable en la matèria de què es tracti, especialment en les matèries següents:
 - Elegibilitat de despeses.
 - Contractació pública.
 - Règim d'ajuts.
 - Informació i publicitat.
 - Medi ambient.
 - Igualtat d'oportunitats i no discriminació.
2. Els empleats públics que realitzin la gestió, seguiment i control dels fons provinents del MRR exerciran les seves funcions basant-se en la transparència, un principi que implica claredat i veracitat en el tractament i difusió de qualsevol informació o dades que es donin a conèixer, tant internament com externament. Aquest principi obliga a respondre amb diligència a les demandes d'informació, tot això sense comprometre, de cap manera, la integritat d'aquella informació que pugui ser considerada sensible per raons d'interès públic.
3. S'ha de tenir especial cura a complir el principi de transparència:
 - Quan es donin a conèixer i es comuniquin els resultats de possibles processos de concessió d'ajuts finançats pels fons del MRR.
 - Durant el desenvolupament dels procediments de contractació.
4. El compliment del principi de transparència no anirà en detriment de l'ús correcte que el personal ha de fer de la informació considerada de caràcter confidencial, com poden ser dades personals o informació provinent d'empreses i altres organismes, i s'han d'abstenir d'utilitzar-

la en benefici propi o de tercers, a favor de l'obtenció de qualsevol tracte a favor o en perjudici de l'interès públic.

2.5.2. Política d'obsequis

Segons l'article 54.6 de la Llei de l'Estatut bàsic de l'empleat públic, "s'ha de rebutjar qualsevol regal, favor o servei en condicions avantatjoses que vagi més enllà dels usos habituals, socials i de cortesia, sense perjudici del que estableix el Codi penal".

En el punt 5.17 del Codi de conducta dels alts càrrecs i personal directiu de l'Administració de la Generalitat i de les entitats del seu sector públic estableix el següent:

<Abstenir-se d'acceptar regals i donacions de particulars i d'entitats públiques o privades a excepció feta de les mostres no venals de cortesia i objectes commemoratius, oficials o protocol·laris que li puguin ser lliurats per raó del seu càrrec. En aquest darrer cas, les mostres no venals de cortesia i objectes commemoratius, oficials o protocol·laris es dipositaran a la conselleria que establirà l'ús que se'n farà i es publicarà al portal de Transparència de la Generalitat. Tampoc es podran acceptar tractes avantatjosos de cap classe, excepte els derivats de les normes protocol·làries i inherents a l'exercici del seu càrrec, així com les invitacions a actes de contingut cultural o a espectacles públics quan siguin per raó del càrrec exercit.>

El protocol d'actuació aplicable a les relacions dels alts càrrecs i del personal directiu de l'Administració de la Generalitat i del seu sector públic amb els grups d'interès —adjuntat com a annex 3 a l'Acord GOV/82/2016, de 21 de juny—, també fa un esment a la política d'obsequis en l'apartat j), i estableix com a norma de conducta *<no incitar, per cap mitjà, les autoritats, els càrrecs electes i la resta d'empleats públics a infringir la llei o les regles de comportament establertes en els codis de conducta, i, en conseqüència, no realitzar cap obsequi de valor ni oferir cap favor o servei que pugui comprometre l'execució íntegra de les funcions públiques>*.

En el mateix sentit, en aplicació de l'article 27, Agendes públiques i obsequis, del Decret 8/2021 de 9 de febrer sobre la transparència i el dret d'accés a la informació pública, públiques la direcció i administració general, amb identificació del nom, cognoms i lloc de treball, i amb periodicitat mensual, donen publicitat dels obsequis percebuts i les invitacions a esdeveniments, viatges, desplaçaments i allotjaments rebudes en el marc del desenvolupament del seu càrrec a l'entitat.

2.6. Sensibilització i formació en ètica pública i detecció del frau per a la gestió i execució dels fons provinents del MRR a la Generalitat de Catalunya

L'aprovació del codi ètic i del conjunt de principis i valors ètics i de bon govern s'orienta a regular la conducta de les persones que hi estan subjectes. Per tant, donar a conèixer el sistema d'integritat i el contingut del Codi ètic i donar eines pràctiques per a la seva aplicació és un requisit per al seu compliment.

Els alts càrrecs i personal directiu del CTTC podran completar una formació bàsica en ètica i integritat per a tots els servidors i servidores públics. Es tracta d'un curs en línia,

d'autoaprenentatge, que es vincula al Codi ètic del servei públic de Catalunya.

Tanmateix, podran cursar a l'Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC) un programa de formació específica extensiva a gestors, tècnics i tot el personal implicat en la gestió d'actuacions finançades amb el Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR) a la Generalitat de Catalunya i organismes adscrits.

També, per part del Institut Nacional d'Administració Pública (INAP) s'ha organitzat, amb la col·laboració de la Secretaria General de Fons Europeus (SGFE), el programade formació per a formadors responsables de comunitats autònomes per a l'execució del Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR).

Finalment, l'Oficina Antifrau de Catalunya ofereix formació i sensibilització per als actors clau: directius i comandaments, personal tècnic implicat i tot el personal de les administracions públiques. Aquesta formació, en diversos formats i metodologies (presencial, virtual o autoformació asíncrona), acompanya l'impuls de l'elaboració dels plans d'integritat i, degudament entrenats, asseguruen la sostenibilitat al llarg del temps i consoliden l'inici de la transformació de l'ètica organitzativa.

2.7. Conflictes d'interès en la gestió i execució dels fons provinents del MRR a la Generalitat de Catalunya

2.7.1 Concepte i definició

Les definicions concretes de conflicte d'interès són diverses. Un conflicte d'interès és un conflicte entre el deure públic i els interessos privats d'un subjecte a títol particular que podrien influir indegudament en la forma correcta d'exercir les seves funcions i responsabilitats oficials.

L'article 61 del Reglament sobre normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió Europea (Reglament número 2018/1046) proporciona una definició de conflicte d'interès establint el següent:

1. Els agents financers i la resta de persones, incloses les autoritats nacionals de qualsevol rang, que participin en l'execució del pressupost de forma directa, indirecta i compartida en la gestió, inclosos els actes preparatoris al respecte, l'auditoria i el control, no adoptaran cap mesura que pugui comportar un conflicte entre els seus propis interessos i els de la Unió. Així mateix, adoptaran les mesures pertinents per evitar un conflicte d'interès en les funcions que estiguin sota la seva responsabilitat i per afrontar situacions que puguin ser percebudes objectivament com a conflictes d'interès.
2. Quan existeixi el risc d'un conflicte d'interessos que impliqui un membre del CTTC, la persona en qüestió remetrà l'assumpte al seu superior jeràrquic. El superior jeràrquic corresponent confirmarà per escrit si es considera que existeix conflicte d'interès. Quan es consideri que existeix conflicte d'interès, l'autoritat encarregada de procedir als nomenaments vetllarà perquè la persona de què es tracti cessi tota l'activitat en aquell assumpte.
3. A l'efecte de l'apartat 1, existirà conflicte d'interès quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions dels agents financers i altres persones a les quals es refereix l'apartat 1 es vegi

compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal.

L'article 24 de la Directiva 2014/24/UE sobre contractació pública assenyala que el concepte de conflicte d'interès comprèn, com a mínim, qualsevol situació en què el personal que participi en el procediment i pugui influir en el resultat d'aquest procediment tingui, directament o indirectament, un interès financer, econòmic o personal, que comprometi la seva imparcialitat i independència en el context del procediment de contractació.

Cal tenir present que el conflicte d'interès no és equivalent a corrupció. El conflicte d'interès és una situació, un risc, mentre que la corrupció és l'abús, per acció o omissió, que fa efectiu el conflicte d'interès. La corrupció generalment requereix un acord, almenys entre dues persones i algun pagament, suborn o avantatge d'algun tipus. Un conflicte d'interès sorgeix quan una persona pot tenir l'oportunitat d'anteposar els seus interessos privats als seus deures professionals.

	Conflictes d'interès (risc de corrupció)	Corrupció
Què és?	Situació	acció (o omissió) voluntària
Per què és produeix?	interès particular (legítim)	benefici particular
Què produeix?	tendència o risc de biaix en el judici professional	(il·legítim)

Podem distingir tres tipus de conflicte d'interès: real, potencial i aparent.

- El conflicte d'interès real es produeix quan la persona té un interès particular en una determinada decisió o discerniment professional, i es troba ja en situació efectiva d'oferir aquest judici. Ens trobem davant d'un risc actual, present.
- El conflicte d'interès potencial es produeix quan la persona té un interès particular que podria influir que es prengués una determinada decisió des de la posició o càrrec que ocupa, en el moment en què encara no es troba en la situació d'oferir el judici. En aquest cas, ens trobem davant d'un risc futur, que s'ha de poder identificar a temps.
- El conflicte d'interès aparent, quan no hi ha un interès particular real o potencial, però una tercera persona podria concloure, raonablement, que sí que existeix. Ens trobem davant d'un risc reputacional, que es pot contrarestar facilitant la informació per aclarir que l'aparença de conflicte d'interès no és real.

	Real	Potencial	Aparent
Interès particular	Tinc un interès particular que podria influir en el meu judici professional ☒	Tinc un interès particular que podria influir en el meu judici professional ☒	No tinc interès particular que pugui influir en el meu judici professional ☐
Judici professional	Ja estic en una situació on he d'oferir-lo ☒	Encara no estic en situació d'haver d'oferir-lo, però podria produir-se en el futur ☐	Ja estic en situació d'oferir-lo i algú diferent de mi podria motivadament concloure que tinc un interès que hi podria influir ☒

2.7.2. Mesures per a la detecció dels conflictes d'interès

- Formació, sensibilització i assessorament als servidors i servidores públics. Ha de servir per poder identificar els interessos en conflicte, reflexionar respecte de les situacions en què es poden donar, conèixer els estàndards de conducta professional i conèixer les eines per gestionar-los.
- Declaracions d'interessos. Signatura de la declaració d'absència de conflicte d'interès (DACI) de totes les persones que intervinguin en els procediments. En tot cas, la persona responsable de l'òrgan de contractació o concessió de la subvenció, el personal que redacti els documents de licitació, bases i/o convocatòries, les persones expertes que avaluen les sol·licituds, ofertes o propostes, els membres dels comitès d'avaluació de sol·licituds, ofertes o propostes i la resta d'òrgans col·legiats del procediment.
- Transparència i publicitat. Les mesures en aquest àmbit actuen com una eina més per garantir la imparcialitat i prevenir i detectar els riscos d'existència de conflicte d'interès.
- Avaluació de riscos. El desenvolupament dels mapes de risc propis constitueix doncs una eina més de prevenció en aquest àmbit.
- Comprovació d'informació mitjançant bases de dades dels registres mercantils, bases de dades d'organismes nacionals i de la UE, expedients dels empleats (tenint en compte les normes de protecció de dades) o mitjançant l'ús d'instruments de prospecció de dades o de puntuació de riscos.
- Avaluació del conflicte d'interessos a través de bases de dades creades a tal efecte, i que tinguin com a finalitat aquesta detecció de possibles conflictes.

2.7.3. Mesures per gestionar els conflictes d'interès reals

- Control de segones ocupacions i altres fonts d'ingressos. Aquest element està àmpliament desenvolupat a l'ordenament jurídic, principalment mitjançant el règim d'incompatibilitats dels servidors i servidores públics. La normativa en determina la prohibició, la limitació o l'autorització.
- Abstenció de la presa de decisions. Davant de situacions de conflicte d'interès real, l'eina que ens ajuda a gestionar-los és l'abstenció. L'abstenció és l'última barrera de protecció en els

casos en què el conflicte ja és present, i on apartar la persona del procés decisorí és l'única mesura que permet preservar la imparcialitat de la decisió. Aquesta és una mesura que cal adoptar en el moment en què es detecta un conflicte d'interès real d'un càrrec o servidor o servidora públic. S'estableixen motius d'abstenció a l'article 23 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

- Recusació. L'article 24 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, estableix que, en cas d'incompliment del deure d'abstenció, es preveu el mecanisme de la recusació, com el dret de les persones interessades a demanar l'apartament de la persona recusada.
- Política de regals: aplicació de l'apartat 5.17 del Codi de conducta dels alts càrrecs i personal directiu de l'Administració de la Generalitat. La política de regals ha de determinar quines obligacions tenen els servidors i servidores públics i quin procediment han de seguir en cas de rebre oferiments.
- Control d'interessos postcàrrec. El control d'interessos postcàrrec fa referència a prohibir o limitar les activitats postcàrrec per tal de preservar la imparcialitat dels càrrecs electes i servidors públics.

En l'àmbit del seu sector públic, la Generalitat de Catalunya disposa d'un mecanisme de control intern, el Comitè Assessor d'Ètica Pública, que disposa d'una bústia de consultes¹ sobre l'aplicació del Codi de conducta, i entre elles, referides a conflictes d'interès. Les respostes del Comitè són públiques.

Des de l'àmbit de contractació pública, d'acord amb l'apartat 1.4 de l'article 159 de la Llei 5/2017, del 28 de març, els òrgans de contractació, en cas que es detecti l'existència d'un conflicte d'interessos durant la tramitació o execució d'un contracte, l'han de comunicar a la Comissió d'Ètica en la Contractació Pública de la Generalitat de Catalunya². Aquesta Comissió, amb l'informe previ de l'òrgan competent de la Generalitat de Catalunya en matèria de contractació pública, ha de determinar si existeix o no la situació de conflicte d'interessos. S'entén que hi ha conflicte d'interessos quan es dona alguna de les situacions a què fa referència l'article 24 de la Directiva 2014/24/UE, sobre contractació pública.

2.7.4. Declaració d'absència de conflicte d'interès (DACI)

L'article 6.5.i) de l'Ordre ministerial HFP/1030/2021, de 29 de setembre, estableix com una actuació obligatòria emplenar una declaració d'absència d'interessos (DACI) per part de les persones que participin en els procediments d'execució del PRTR.

Amb caràcter general, aquesta declaració l'han d'emplenar les persones que intervenen en la gestió de cada projecte, com ara el responsable de l'òrgan de contractació o concessió de la subvenció, les persones que redactin els documents de licitació, bases o convocatòries corresponents, els tècnics i tècniques que valorin les ofertes, sol·licituds o propostes presentades, així com els membres de les meses de contractació i comissions de valoració.

¹ La bústia es troba disponible al següent enllaç:

<https://administraciopublica.gencat.cat/ca/organitzacio/etica-publica/bustia-etica/>

² La via de comunicació es troba disponible a través del següent enllaç:

<https://contractacio.gencat.cat/ca/principis/transparencia-bones-practiques/bones-practiques/comissio-etica/>

Amb caràcter específic, l'empresa contractista i, si escau, els subcontractistes hauran de presentar la declaració esmentada en el moment de la formalització del contracte o posteriorment. Així mateix, en el marc de les subvencions, les persones beneficiàries que, dins dels requisits de la concessió dels ajuts, hagin de portar a terme activitats que presentin un conflicte d'interès potencial també hauran d'emplenar la declaració esmentada.

Igualment, s'estableix l'emplenament de la DACI com a requisit a aportar per la persona beneficiària o persones beneficiàries que, dins dels requisits de concessió de l'ajut, hagin de dur a terme activitats que presentin un conflicte d'interès potencial.

La declaració d'absència de conflictes d'interessos s'ha de fer de conformitat amb el model que s'adjunta a l'annex 2.3 d'aquest document.

3. MECANISMES DE DETECCIÓ

3.1. Mecanismes de detecció d'incompliments en la gestió i execució dels fons provinents del MRR al CTTC

El Pla ha de preveure no només mecanismes de prevenció, sinó també eines que permetin detectar incompliments o irregularitats, fet que alhora ens haurà d'ajudar, en cas de detectar-ho, a millorar els mecanismes preventius i la cultura d'integritat a l'organització. En aquest capítol es descriuen dos mecanismes de detecció que un sistema d'integritat bàsic ha de tenir:

- Les banderes vermelles, que responen a indicadors d'alerta que ens han de fer estudiar els casos en què es produeixin.
- El canal de denúncies que permeti la recepció de comunicacions de possibles irregularitats o incompliments.

3.1.1. Indicadors del frau o senyals d'alerta (banderes vermelles)

S'entén per frau el que disposa l'article 3.2 de la Directiva (UE) 2017/1371 del Parlament Europeu i del Consell de 5 de juliol de 2017 de lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió a través del dret penal.

El seguiment de banderes vermelles és una eina de detecció de senyals d'alarma, pistes o indicis de possibles situacions de frau. La materialització d'una bandera vermella no implica l'existència de frau, i molts dels indicadors, per si sols, no són en absolut conclouents respecte a una possible situació de frau, però, en tot cas, permeten generar alertes que poden ajudar a identificar una àrea, àmbit o activitat que necessita una atenció afegida per descartar o confirmar una situació de frau potencial.

Les banderes vermelles són un sistema d'indicadors emprat principalment en la gestió dels fons europeus i, per tant, se centren molt en l'àmbit de la contractació pública.

Partint de la legislació europea i de documentació de les institucions europees, es relacionen a continuació les banderes vermelles més utilitzades, classificades d'acord amb el que estableix el

Ministeri d'Hisenda.

Banderes vermelles de situacions compatibles amb frau

Els àmbits de l'activitat de l'entitat on presumiblement es poden manifestar situacions susceptibles de ser qualificades de banderes vermelles són les següents:

- Contractació pública
- Subvencions i ajuts
- Plecs esbiaixats a favor d'un licitador
- Licitacions col·lusòries
- Conflicte d'interessos
- Manipulació d'ofertes
- Fraccionament de la despesa

Contractació pública

- Impulsar o preparar contractes innecessaris o perjudicials.
- Preparar contractes que limitin indegudament la concurrència o la lliurecompetència.
- Filtrar informació privilegiada.
- Adjudicar un contracte en contra de les directrius del procediment de contractació que estableix la norma.
- No evitar pràctiques anticompetitives.
- Admetre o excloure empreses licitadores de forma esbiaixada.
- Valorar de forma esbiaixada les ofertes.
- Resoldre l'adjudicació o formalitzar els contractes de manera irregular.
- Obtenir una prestació diferent a la contractada.
- Modificar injustificadament el contracte.
- Autoritzar pagaments injustificats o irregulars.
- No exigir responsabilitats per incompliments.

Subvencions i ajuts

- Limitació de la concurrència.
- Tracte discriminatori en la selecció de les persones sol·licitants.
- Conflictes d'interès a la comissió de valoració.
- Desviació de l'objecte de la subvenció.
- Falsedat documental.
- Pèrdua de pista d'auditoria.

Plecs esbiaixats a favor d'un licitador

- Extraordinària similitud entre els plecs de prescripcions tècniques i productes o serveis del contractista.
- Queixes d'altres operadors econòmics interessats o d'altres licitadors.
- Plecs amb clàusules poc raonables.
- El poder adjudicador defineix un producte d'una marca concreta enlloc d'un producte genèric.
- Falsificació de documents.

Licitacions col·lusòries

- L'oferta guanyadora és massa alta en comparació amb els costos previstos, amb les llistes de preus públics, amb obres o serveis similars o mitjans de la indústria, o amb preus de referència del mercat.
- Tots els licitadors ofereixen preus alts de manera reiterada.
- Els preus de les ofertes baixen bruscament quan participen nous licitadors en el procediment.
- Els adjudicataris es reparteixen/tornen per regió, tipus de treball o tipus d'obra o servei.
- L'adjudicatari subcontracta els licitadors perdedors.
- Patrons d'oferta inusuals (per exemple, les ofertes tenen percentatges extraordinaris de rebaixa, l'oferta guanyadora està just per sota del llindar de preus acceptables, s'ofereix exactament el pressupost del contracte, els preus de les ofertes són massa alts, massa pròxims, massa diferents, números rodons, incomplets, etc.).

Conflicte d'interessos

- Favoritisme inexplicable o inusual d'un contractista o venedor en particular.
- Acceptació contínua de preus alts i treball de baixa qualitat.
- Un treballador o treballadora encarregat de contractació no presenta declaració de conflicte d'interessos o ho fa de forma incompleta.
- Un treballador o treballadora encarregat de contractació declina un ascens a una posició en què deixa de tenir relació amb adquisicions.
- Un treballador o treballadora encarregat de contractació sembla que té negocis pel seu compte.
- Socialització entre un treballador o treballadora encarregat de contractació i un proveïdor de serveis o productes.
- Augment inexplicable o sobtat de la riquesa o nivell de vida de la persona responsable de contractar en un ens públic.

Manipulació de les ofertes presentades

- Queixes dels licitadors.
- Manca de control i procediments inadequats de licitació.
- Indicis de canvis a les ofertes després de la seva recepció.
- Un licitador és descartat per raons dubtoses.
- El procediment no es declara desert ni es torna a convocar malgrat haver rebut una o més ofertes que es puguin considerar adequades d'acord amb la legislació de contractes i els plecs que regeixen la contractació.

Fraccionament de la despesa

- S'aprecien dues o més adquisicions amb un objecte similar efectuades a un adjudicatari idèntic per sota dels límits admesos per a la utilització de procediments d'adjudicació directa o dels llindars de publicitat, o que exigirien procediments amb majors garanties de concurrència.
- Separació injustificada de les compres, per exemple, contractes separats per mà d'obra i materials, estan ambdós per sota dels llindars de la licitació oberta.
- Compres seqüencials just per sota dels llindars d'obligació de publicitat de les licitacions.

Seguiment de les banderes vermelles i detecció de riscos sistèmics o puntuals

A banda que aquests indicadors ens permetin aixecar una alerta en el moment en què en detectem la manifestació, és convenient realitzar una revisió anual, o cada dos anys, dels indicadors.

El seguiment de les banderes vermelles el pot realitzar la Comissió Tècnica de Seguiment del Pla de Mesures Antifrau regulada al punt 3.2 del present Pla, qui serà la receptora de les comunicacions del canal de denúncies.

En cas que es rebin denúncies que, prèvia tramitació, acabin donant lloc a l'adopció de mesures, la Comissió en funció de les conductes advertides i de les mesures adoptades realitzarà una revisió dels diferents indicadors i veure si algun presenta una incidència recurrent i desperta una alarma o si, per contra, no s'ha produït cap circumstància que provoqui una alerta. En cas d'altera, s'adoptaran les mesures de revisió pertinents del present Pla. La revisió expressada que pot estar acompanyada de nous mapes de risc, a mode de llista de control adicional.

Juntament amb l'aparició de banderes vermelles o de situacions de riscos, el present Pla de Mesures Antifrau serà objecte de revisió amb caràcter anual per part de la Comissió Tècnica, per tal de garantir la correcta cobertura dels riscos ja inherents, i dels riscos nous que puguin manifestar-se i que no van ser previstos en les actuacions de detecció tingudes en compte en l'elaboració del Pla. Aquesta revisió consistirà en una avaluació del risc, impacte i probabilitat dels nous riscos de frau, així com una adopció de mesures, i una revisió de l'efectivitat de les mesures aplicades als riscos de frau detectats en el moment d'elaboració del Pla.

A més, es pot realitzar un control adicional que consisteixi en la verificació d'alguns processos i expedients de contractació seleccionats per la Comissió Tècnica encarregada de revisar les banderes vermelles per la seva importància o recurrència, de manera exhaustiva o bé per mostreig.

Com s'ha descrit, la materialització d'una bandera vermella no implica necessàriament l'existència de frau. Amb tot, si efectivament es detecta una situació potencialment fraudulenta o de frau consumat, serà necessari que l'organització analitzi si es tracta d'una incidència sistèmica, (que per tant posa en qüestió els processos i procediments de l'entitat així com els seus mecanismes de detecció de situacions de risc a la integritat), o bé si es tracta d'una irregularitat o infracció puntual.

3.1.2. Canal de denúncies

El CTTC disposa d'un canal intern de denúncies, a través de l'adhesió de l'entitat al canal únic del Consorci de l'Administració Oberta de Catalunya, el qual es regeix pel seu propi reglament del canal, i disposa de dos canals externs de denúncies, un a través de l'Oficina Antifrau de Catalunya, i un altre a través del Servei Nacional de Coordinació Antifrau de la Intervenció General de l'Administració de l'Estat.

L'objectiu dels canals intern i externs és afavorir el coneixement de possibles situacions d'irregularitat a l'organització que, d'una altra manera, podrien quedar silenciades, ja que garanteixen la confidencialitat del procés i protegeix la persona que posa en coneixement els fets.

Per tant, tenen un paper clau en la descoberta i prevenció d'infraccions i irregularitats.

A més, la informació que es recull mitjançant aquest canal permet l'activació i reforç dels mecanismes previstos al sistema d'integritat, i pot posar en alerta respecte de situacions que els òrgans de control no hagin detectat. En aquest sentit, el canal de denúncies també ha de ser una eina que permeti, a partir de les alertes recollides, millorar i clarificar, si escau, el sistema d'integritat de les organitzacions i, concretament, el codi ètic i de conducta.

Es tracta d'un canal electrònic que permet a qualsevol persona, de forma anònima i amb garantia de confidencialitat, fer alertes o comunicar conductes que, per acció o omissió, puguin ser presumptament reprovables per ser contràries al dret o als principis i valors ètics i a les conductes exigibles.

Dins de la bústia ètica, qualsevol persona pot formular alertes relacionades amb actuacions de pràctiques relacionades amb la gestió dels fons provinents del MRR, sobre qualsevol matèria.

Aquesta bústia s'ajusta als requeriments de la Directiva (UE) 2019/1937 del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2019, relativa a la protecció de les persones que informin sobre infraccions del dret de la Unió, una de les finalitats de la qual és garantir una adequada protecció dels interessos financers de la UE oferint, al mateix temps, la màxima protecció a les persones que decideixen fer-ne úsalertant d'irregularitats.

Com a alternativa, l'Oficina Antifrau de Catalunya (OAC) disposa d'una bústia de denúncies anònimes per poder comunicar els actes de corrupció dels quals es tingui coneixement que afectin la gestió d'aquests fons.

Per altra banda, el Comitè Assessor d'Ètica Pública de la Generalitat disposa d'un canal de consultes per respondre preguntes, observacions i suggeriments en relació amb conductes ètiques, rebre queixes sobre conducta ètica, efectuar recomanacions o donar-los el tràmit que correspongui, orientar i donar directrius en cas d'incoació de procediments sancionador i a petició dels òrgans competents per incoar-los.

3.2. Comissió Tècnica encarregada d'examinar les denúncies i proposar mesures respecte als fons provinents del MRR

En cas de recepció d'una denúncia vinculada a fons provinents del MRR, es constituirà una Comissió Tècnica de Seguiment del Pla de Mesures Antifrau, qui analitzarà el cas i proposarà les mesures pertinents a seguir.

Dita Comissió Tècnica estarà integrada per les següents persones:

- Administradora General.
- Persona gestora de projectes i/o representants tècnics de les àrees implicades en l'execució del projecte.
- Persona representant de la unitat legal i de licitacions.
- Persona representant de la Direcció Econòmica.

En el cas que una o més d'una de les persones designades com a integrants de la Comissió Tècnica tingui o pugui tenir alguna vinculació amb els fets a avaluar per la Comissió, s'abstindrà o abstindran de la participació en les sessions de la Comissió. El nombre mínim de membres de la Comissió per la correcta constitució de les seves sessions serà de 3 membres; en cas que s'hagi d'abstenir més d'una persona membre, podrà ser substituïda per algun altre membre del Comitè de Direcció; en el cas d'abstenció de persones representants d'unitats de l'entitat, podran ser substituïdes per altres persones de la mateixa unitat.

Per tal de garantir la seva traçabilitat i valorar el grau de compliment, s'aixecaran actes de les reunions que es celebrin en les que s'adoptin acords en relació a l'execució del projecte. L'acta pot ésser aixecada per un/a dels membres de la Comissió que actuarà com a secretari de la mateixa.

Amb caràcter previ a l'admissió de la comunicació, la Comissió Tècnica pot dur a terme les diligències d'investigació preliminars que consideri necessàries per verificar els requisits d'admissió de la comunicació i la versemblança dels fets.

Un cop admesa a tràmit la comunicació, es comprovaran els fets, i es duran a terme les tasques d'investigació necessàries per verificar-ne i acreditar-ne la veracitat per part del grup esmentat constituït per aquesta finalitat.

La Comissió Tècnica, que s'ocupa de verificar la veracitat de la comunicació, actua amb independència funcional i no està sotmesa a ordres jeràrquiques que en condicionin l'actuació, especialment pel que fa al manteniment de la confidencialitat de les dades personals.

Les actuacions de comprovació i la comunicació del resultat es desenvoluparan en el termini més breu possible i, com a norma general, en un període no superior a tres mesos, a comptar des de la presentació de la comunicació dels fets a la Bústia ètica.

Aquest termini es pot ampliar fins a un termini total de sis mesos en casos justificats i motivats expressament per l'especial complexitat de la comprovació dels fets que s'hagin comunicat.

4. MECANISMES DE CORRECCIÓ

En cas que es detecti un possible frau o la seva sospita fundada, la Comissió Tècnica podrà:

- a. Proposar una modificació del Pla antifrau aprovat, d'acord amb els fets o incidents que s'hagin detectat mitjançant les auditories.
- b. Instar l'òrgan de contractació o l'entitat subvencionadora a suspendre immediatament el procediment, notificant aquesta circumstància en el termini més breu possible a les autoritats interessades i als organismes implicats en la realització de les actuacions, i revisar tots els projectes, subprojectes o línies d'acció que hi hagin pogut estar exposats.
- c. Revisar els projectes que hagin pogut estar exposats al mateix risc real detectat, així com dels

sistemes interns de control per identificar les seves vulnerabilitats i corregir-les.

5. MECANISME DE PERSECUCIÓ

5.1. Comunicació dels fets produïts i les mesures proposades respecte als fons provinents del MRR

De conformitat amb l'article 9.5 de l'Acord GOV/96/2020, de 21 de juliol, en el marc del canal habilitat per als fons europeus, la Comissió Tècnica, un cop realitzades les tasques de comprovació, ha d'emetre l'informe corresponent, en el qual s'ha de consignar una relació de les actuacions de comprovació efectuades, un pronunciament sobre si existeix o no, al seu parer, una conducta contrària a les bones pràctiques administratives en matèria de personal al servei d'entitats públiques o als principis o a les regles ètiques, i també s'hi han d'especificar els motius i les justificacions en què es fonamenta aquesta consideració.

En cas afirmatiu, l'informe ha d'incloure les mesures de millora en la gestió pública que consideri adequades per tal d'evitar futures males pràctiques de la mateixa naturalesa. Addicionalment, pot proposar a l'òrgan competent la incoació d'expedients administratius per restaurar la legalitat alterada o l'adopció de mesures sancionadores o disciplinàries o, fins i tot, comunicar a la fiscalia les conductes que puguin ser constitutives d'il·lícit penal. En els casos en els quals l'informe incorpori una proposta d'incoació d'un expedient sancionador o disciplinari, les tasques de comprovació i la decisió adoptada poden tenir els efectes i la consideració d'expedient d'informació reservada.

En cas contrari, l'informe ha d'incloure l'acord del cessament de les comprovacions i l'arxiu de l'expedient (o de la documentació), i també s'hi ha d'especificar, de forma prou fonamentada, la manca de vulneració dels principis i regles ètics i la inexistència de males pràctiques.

En tots els casos, la Comissió Tècnica ha de comunicar a la persona que va presentar l'alerta, queixa o comunicació el resum de les actuacions dutes a terme, les conclusions sobre la vulneració de normes, regles o principis ètics i de bona pràctica i, si escau, el resum de les recomanacions i actuacions proposades per corregir els fets o la conducta que s'hagin comunicat. L'informe no pot ser objecte de recurs o d'impugnació.

5.2. Denúncia, en casos oportuns, de fets punibles a les autoritats públiques nacionals o de la UE o davant la fiscalia i els tribunals competents

En cas que dels fets exposats a l'alerta i analitzats per la Comissió Tècnica es detecti un possible frau, o la seva sospita fundada, la Comissió durà a terme les següents tasques:

- a. Instar l'òrgan de contractació o l'entitat subvencionadora a suspendre immediatament el procediment i notificar aquesta circumstància en el termini més breu possible a les autoritats interessades i als organismes implicats en la realització de les actuacions i revisar tots els projectes, subprojectes o línies d'acció que hi hagin pogut estar exposats.
- b. Comunicar, als efectes oportuns, els fets produïts i les mesures adoptades a l'entitat decisora,

o a l'entitat executora que li hagi encomanat l'execució de les actuacions i, en aquest cas, aquesta serà la que els comunicarà a l'entitat decisora, qui comunicarà l'assumpte a l'autoritat responsable, la qual podrà sol·licitar la informació addicional que consideri oportuna per fer-ne el seguiment i comunicació a l'autoritat de control.

- c. Denunciar, si escau, els fets a l'Oficina Antifrau de Catalunya i/o al Servei Nacional de Coordinació Antifrau (SNCA), perquè en faci una valoració i eventual comunicació a l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraud.
- d. Instar l'òrgan competent, si escau, a iniciar una informació reservada per depurar responsabilitats i incoar un expedient disciplinari.
- e. Denunciar els fets davant del Ministeri Fiscal, si escau.

6. ANNEXOS

Annex 1. Resum d'eines

- Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR): https://www.lamoncloa.gob.es/temas/fondos-recuperacion/Documents/160621-Plan_Recuperacion_Transformacion_Resiliencia.pdf
- Reglament (UE) 2021/241 pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021R0241&from=ES>
- Ordre ministerial HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual s'estableix el sistema de gestió del PRTR: <https://www.boe.es/eli/es/o/2021/09/29/hfp1030>
- Acord GOV/82/2016, de 21 de juny, que aprova el Codi de conducta dels alts càrrecs i personal directiu de l'Administració de la Generalitat i de les entitats del seu sector públic: <https://dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=743923>
- Acord GOV/132/2019, de 25 de setembre, que aprova el Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 a Catalunya: <https://dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=857942>
- Compromisos extrets del Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 a Catalunya: http://cads.gencat.cat/web/.content/00_agenda_2030/Memoria-Pla-nacional-Agenda-2030.pdf
- Acord del Govern de 15 de gener de 2020, pel qual s'aprova l'Estratègia de lluita contra la corrupció i d'enfortiment de la integritat de l'Administració de la Generalitat i de les entitats del seu sector públic: <https://contractacio.gencat.cat/web/.content/gestionar/regulacio-supervisio/acords-govern/aq20200115-estrategia-anticorrupcio.pdf>
- Codi ètic del servei públic de Catalunya: https://administraciopublica.gencat.cat/web/.content/organitzacio/etica-publica/codi-etic-servei-public/Codi_etic_SP_cat.pdf
- Acord GOV/164/2021, de 26 d'octubre, d'adopció del Codi ètic del servei públic de Catalunya: <https://dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=913144>
- *Guia de l'Oficina Antifrau de Catalunya. Procés de gestió de riscos:* <https://guies.antifrau.cat/ca/guies-proces-de-gestio-de-riscos>
- Acord GOV/82/2016, de 21 de juny, que aprova el Codi de conducta dels alts càrrecs i personal directiu de l'Administració de la Generalitat i de les entitats del seu sector públic: <https://dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=743923>

- Codi de conducta dels alts càrrecs i personal directiu de l'Administració de la Generalitat: <https://administraciopublica.gencat.cat/ca/organitzacio/etica-publica/codi-de-conducta-dels-alts-carrecs-i-del-personal-directiu-de-la-generalitat/>
- Comitè Assessor d'Ètica Pública: <https://administraciopublica.gencat.cat/ca/organitzacio/etica-publica/comite-assessor-detica-publica/>
- Instrucció 1/2019 sobre la clàusula ètica en la contractació pública: <https://contractacio.gencat.cat/web/.content/gestionar/regulacio-supervisio/instruccions-dgcp/instruccio1-2019.pdf>
- Codi de principis i conductes recomanables en la contractació pública: <https://contractacio.gencat.cat/web/.content/principis/transparencia-bones-practiques/bones-practiques/codis-bones-practiques/codi-principis-conductes-recomanables.pdf>
- Comissió d'Ètica en la Contractació Pública: <https://contractacio.gencat.cat/ca/principis/transparencia-bones-practiques/bones-practiques/comissio-etica/>
- Publicitat activa d'obsequis i regals rebuts pels alts càrrecs de la Generalitat de Catalunya: <https://analisi.transparenciacatalunya.cat/Sector-P-blic/Codi-de-conducta-dels-alts-c-rrecs-Obsequis/std5-i2zv>
- Formació sobre governança, ètica i integritat per al personal directiu de les administracions públiques catalanes i del seu sector públic: http://eapc.gencat.cat/ca/Formacio/formacio_directiva/pla-desenvolupament/modul-1-governanca-etica-i-integritat/
- Estratègia de lluita contra la corrupció i enfortiment de la integritat pública: <https://governobert.gencat.cat/ca/transparencia/Govern/estrategia-lluita-corrupcio/>
- Conferència Estratègia de lluita contra la corrupció i d'enfortiment de la integritat: http://eapc.gencat.cat/ca/Formacio/formacio_directiva/serveis-i-activitats-de-formacio_directiva/
- Guia per elaborar un pla de mesures antifrau de l'OAC: <https://www.antifrau.cat/sites/default/files/Documents/Recursos/pla-mesures-antifrau-gestio-fons-next-generation-eu-guia-eines.pdf>
- Document de la Comissió Europea *Orientaciones para los Estados miembros y las autoridades responsables de los programas Evaluación del riesgo de fraude y medidas efectivas y proporcionadas contra el fraude*: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_fraud_risk_assessment_es.pdf

- Document de la Comissió Europea *Orientaciones sobre cómo evitar y gestionar las situaciones de conflicto de intereses con arreglo al Reglamento Financiero*: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409\(01\)&from=ES](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409(01)&from=ES)
- Bústia ètica de la Generalitat de Catalunya: <https://administraciopublica.gencat.cat/ca/organitzacio/etica-publica/bustia-etica/>
- Bústia de denúncies anònimes de l'OAC: <https://antifrau.cat/index.php/ca/comunicacions-anonimes>
- Canal de consultes del Comitè Assessor d'Ètica Pública: <https://administraciopublica.gencat.cat/ca/organitzacio/etica-publica/comite-assessor-detica-publica/consultes-formulades-al-comite-assessor-detica-publica/>
- Canal de consultes de la Comissió Ètica en la Contractació Pública: <https://contractacio.gencat.cat/ca/principis/transparencia-bones-practiques/bones-practiques/comissio-etica/bustia-etica/>
- Consultes formulades al Comitè Assessor d'Ètica Pública i respostes agrupades per tema: <https://administraciopublica.gencat.cat/ca/organitzacio/etica-publica/comite-assessor-detica-publica/consultes-formulades-al-comite-assessor-detica-publica/>
- Document de l'OAC *Identificació de riscos: 12 àrees de riscos d'irregularitats, frau o corrupció que cal avaluar*: <https://guies.antifrau.cat/ca/guies-grans-arees-de-risc-en-la-contractacio-publica-fases>
- Reflexions en relació amb la implantació de canals interns d'alertes en els ens públics. Exigències normatives: <https://www.antifrau.cat/sites/default/files/Documents/Recursos/canal-intern-alertes.pdf>
- Procés de gestió de riscos de l'OAC: <https://guies.antifrau.cat/ca/guies-proces-de-gestio-de-riscos>
- Catàleg de l'OAC de factors de risc en la contractació pública: <https://guies.antifrau.cat/ca/guies-grans-arees-de-risc-en-la-contractacio-publica-fases>
- Catàleg d'eines de l'OAC per a la gestió de conflictes d'interès: <https://guies.antifrau.cat/ca/guia-gestio-conflictes-interes>